

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA PILI

KIKAO CHA TISA

05 FEBRUARI, 2016

ORODHA YA SHUGHULI ZA LEO

MKUTANO WA PILI

KIKAO CHA TISA – TAREHE 05 FEBRUARI, 2016

I. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

WAZIRI WA FEDHA NA MIPANGO:

Taarifa ya Utendaji wa Soko la Bima Nchini kwa kipindi cha Mwaka unaoishia tarehe 31 Desemba, 2014 (*The Annual Insurance Market Performance Report for the year ended 31st December, 2014*).

WAZIRI WA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA UFUNDI:

Taarifa ya Mwaka ya Chuo Kikuu cha Dodoma kwa Mwaka wa Fedha 2013/2014 (*The University of Dodoma Annual Report 2013/2014*).

II. MASWALI:

OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

102.MHESHIMIWA FREDY ATUPELE MWAKIBETE (BUSOKELO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Wananchi wa Jimbo la Busokelo hasa katika Kata za Kandete, Isange, Luteba, Lwangwa, Mpata, Kabula, Mpombo, Lufilyo Kambasegela, Ntaba, Lupata, Itete na Kisegele wanakabiliwa na tatizo kubwa la maji safi na salama; na kuna maeneo mengi ambayo mabomba yamepita lakini maji hayatoki kutokana na kukosekana na matanki ya maji:-

- (a) Je, ni lini Serikali itatatua kero hiyo ya maji kwa kujenga matanki ya maji kwenye Kata hizo;
- (b) Mji wa Lwangwa ni makao makuu ya Halmashauri mpya ya Busokelo na kuna ongezeko kubwa la watu ukilinganisha na miundombinu ya maji iliyopo;

Je, Serikali ina mpango gani wa kujenga miundombinu mipya ya usambazaji wa maji kwenye eneo hilo jipya la mipango miji.

**103.MHESHIMIWA DAVID ERNEST SILINDE
(MOMBA):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI):- Wakati wa kampeni za urais mwaka 2015 wananchi wa Momba walipewa ahadi ya kutatuliwa kwa kero ya ushuru wa mazao na mifugo kwenye vizuizi na minadani:-

(a) Je, mpaka sasa Serikali imefikia hatua gani katika kushughulikia kero hii;

(b) Je, Serikali inatoa kauli gani juu ya mwenendo mbovu katika ukusanyaji wa ushuru huo.

**WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA
UWEKEZAJI:**

**104.MHESHIMIWA MASOUD ABDALLAH SALIM
(MTAMBILE):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Viwanda, Biashara na Uwekezaji:- Ajira iliyotarajiwa kuongezeka kutokana na ukuaji wa Sekta ya Viwanda haijafikiwa hasa baada ya Viwanda vingi kubinafsishwa na kuachwa bila kuendelezwa:-

Je, Serikali inasema nini kuhusu hili.

WIZARA YA KILIMO, MIFUGO NA UVUVI:

105.MHESHIMIWA MARGARET SIMWANZA SITTA (URAMBO):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi:- Mfumo wa sasa wa kuwahudumia Wakulima wa zao la Tumbaku wa Wilaya ya Urambo na Mkoa wa Tabora kwa ujumla una mapungufu mengi yanayowaletea Wakulima usumbufu kama vile bei za pembejeo kuwa kubwa kutokana na kuagizwa nje na riba kubwa za benki, masoko ya tumbaku kutokuwa na uhakika na hatimaye kusababisha kushuka thamani ya tumbaku, bei inayobadilika pamoja na uchache wa wanunuzi:-

- (a) Je, ni kwa nini hasara inayotokana na matatizo hayo ibebwe na mkulima peke yake;
- (b) Je, Serikali imejipanga vipi kuondoa matatizo hayo ili mkulima wa tumbaku anufaike na kilimo na hatimaye ajikwamue kiuchumi.

WIZARA YA MAMBO YA NDANI YA NCHI:

106.MHESHIMIWA MGENI JADI KADIKA (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Kwa muda mrefu walemavu wa ngozi (albino) wamekuwa wakiishi kwa hofu katika nchi yao kutokana na kuuawa na kukatwa viungo

vyao kwa imani za kishirikina ikiwemo kwa ajili ya kushinda uchaguzi au kujipatia mali:-

Je, Serikali ina mpango gani wa kuwalinda na kuwahakikishia usalama wa maisha yao watu hao wenye ulemavu wa ngozi.

107. MHESHIMIWA HAFIDH ALI TAHIR (DIMANI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Mambo ya Ndani ya Nchi:- Bunge la Jamhuri ya Muungano hupitisha bajeti ya Serikali kwa kila Wizara kwa mwaka ikiwemo Wizara ya Mambo ya Ndani:-

- (a) Je, inakuweje Wilaya yenye vituo saba vya Polisi ina gari moja tu na inapatiwa lita tano hadi saba tu za mafuta kwa siku;
- (b) Je, Serikali iko tayari kuziongezea mafuta na magari Wilaya za Magharibi A na B zenye vituo vya Polisi vya Fumba, Mbweni, Mazizini, Mwanakwerekwe, Kijito Upele, Fuoni, Airport na Mfenesini ambazo ni gari moja tu kila Wilaya ili kuongeza ufanisi na kuendana na kasi ya “hapa kazi tu” na hasa ukizingatia kuwa Zanzibar inajiandaa na marudio ya Uchaguzi Mkuu.

WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

**108.MHESHIMIWA HALIMA ALI MOHAMMED
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto:- Takwimu zinaonyesha kuwa kuna kasi kubwa ya ongezeko la wagonjwa wa maradhi ya moyo, kisukari na vidonda vya tumbo (ulcers):-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kukabiliana na tatizo hili.

WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

**109.MHESHIMIWA RISALA SAIDI KABONGO
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:- Vijiji vya Ngiresi, Sokoni II na Oldadai Kata ya Sokoni II Jimboni Arumeru Magharibi vinakabiliwa na tatizo la ukosefu wa maji ya bomba kwa muda mrefu licha ya kwamba katika vijiji hivyo kuna vyanzo vingi vya maji na mabomba yanayopeleka maji Arusha mjini:-

- (a) Je, mamlaka ya maji jiji la Arusha inashindwa kutekeleza maombi ya Wananchi wa vijiji hivyo ya kupatiwa maji kutoka kwenye mabomba kwa utaratibu wa kulipia;

(b) Je, Serikali ina mpango gani wa kongeza na kuboresha vyanzo vya maji katika jiji la Arusha na Halmashauri zake kutokana na ongezeko kubwa la wakazi wake.

110.MHESHIMIWA RICHARD MGANGA NDASSA (SUMVE):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Maji na Umwagiliaji:-

Je, ni lini mradi wa ujenzi wa bomba la maji ya Ziwa Victoria kutoka Magu – Sumve – Malya utaanza.

WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

111.MHESHIMIWA VICTOR KILASILE MWAMBALASWA (LUPA):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Barabara ya Mbeya – Chunya – Makongorosi imejengwa kwa kiwango cha lami kwa asilimia 80:-

Je, ni lini Serikali itaweka mizani katika barabara hiyo ya lami ili kuulinda iweze kudumu kwa muda mrefu.

**112.MHESHIMIWA DUA WILLIAM NKURUA
(NANYUMBU):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Katika ujenzi wa barabara ya Mangaka – Mtambaswala na Mangaka – Nakapanya wapo Wananchi ambao walishafanyiwa tathimini ya fidia ya kupisha ujenzi huo hawajalipwa na wengine wamepunjwa:-

Je, Serikali italeta lini watalaam wa kuhakiki fidia hizo ili kila Mwananchi apate haki yake.

**113.MHESHIMIWA GIMBI DOTTO MASABA
(VITI MAALUM):**

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano:- Mkoa wa Shinyanga na Mkoa wa Simiyu unaunganishwa kwa barabara ya vumbi, tofauti na mikoa mingine ambayo yote imeunganishwa kwa barabara za lami:-

(a) Je, Serikali itaunganisha lini mikoa hiyo kwa barabara ya kiwango cha lami kwa kumalizia kilomita 102 zilizobaki katika barabara ya Lamadi kwenda Mwigumbi kupitia Bariadi;

(b) Je, Serikali itaona umuhimu wa kuunganisha makao makuu ya wilaya za Mkoa wa Simiyu kuunganishwa kwa barabara za kiwango cha lami.

WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

114.MHESHIMIWA FAIDA MOHAMMED BAKAR (VITI MAALUM):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Fedha na Mipango:-

Je, Serikali ina mkakati gani wa kuanzisha na kumiliki 'Bureau de Change' zake yenyewe badala ya kuacha huduma hiyo kuendelea kutolewa na watu au taasisi binafsi.

WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

115.MHESHIMIWA OSCAR RWEGASIRA MUKASA (BIHARAMULO MAGHARIBI):

Atamuuliza Mheshimiwa Waziri wa Nishati na Madini:- Mgodi wa STAMIGOLD Biharamulo uko kijijini Mavota katika Wilaya ya Biharamulo, na Wananchi wa kijiji cha Mavota kwa sasa hawana fursa hata kidogo ya kufanya uchimbaji mdogo mdogo licha ya kwamba Mgodi huo upo kijijini kwao, hali ambayo imekuwa chanzo kikubwa cha migogoro inayosababisha uvunjifu wa amani:-

- (a) Je, Serikali iko tayari kuwa na mazungumzo ya kimkakati na Wananchi wa kijiji cha Mavota kupitia Mbunge wao kwa manufaa ya wawekezaji na wanakijiji wa Mavota;
- (b) Kama Serikali haiko tayari kufanya mazungumzo hayo; Je, ni kwa sababu zipi.

III. KAMATI YA MIPANGO:

(Majadiliano yanaendelea)

IV. UCHAGUZI WA WAJUMBE KWENYE TAASISI MBALIMBALI:

- (i) Uchaguzi wa Wajumbe wa Tume ya Utumishi ya Bunge;
- (ii) Uchaguzi wa Wajumbe wa Bunge la Afrika (PAP);
- (iii) Uchaguzi wa Wajumbe wa Jukwaa la Wabunge wa Jumuiya ya Maendeleo Kusini mwa Afrika (SADC-PF);
- (iv) Uchaguzi wa Wajumbe wa Kamati ya Utendaji wa Bunge la Jumuiya ya Madola (CPA)
- (v) Uchaguzi wa Wajumbe wa Umoja wa Wabunge Duniani (IPU)

V. HOJA YA KUAHIRISHA BUNGE:

WAZIRI MKUU

**DODOMA
05 FEBRUARI, 2016**

**DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE**